

ČTENÍ NA VEČER

Tabákový gigant rozjel kampaň: Nekuřte

V internetovém slovníku anglického slangu Urban Dictionary se počátkem dubna objevil nový výraz – unsmoke. Toto slovo ještě nemá český ekvivalent, ale dalo by se přeložit jako nekouřit, vymýtít kouř ze svého života. Poněkud překvapivá informace ovšem je, že za vznikem tohoto slova stojí tabákový gigant Philip Morris. Zní to, jako by si jeden z největších výrobců cigaret na světě chtěl pod sebou podříznout větev. Nebo chce pověsit živnost na hřebík a ukázat kuřákům záda?

VILÉM JANOUŠ

Nic takového se nekoná. Užívání tabákových výrobků je velký byznys, a toho se jen tak někdo nevzdá. Na světě je 1,1 miliardy kuřáků, přičemž 150 milionů z nich kupuje výrobky právě společnosti Philip Morris. A ta jen v Česku loni zaznamenala čistý zisk 3,8 miliardy korun, což bylo o deset procent víc než v roce 2017.

Co víc si pro podnikání v tabákovém průmyslu přát? Je proto až neuvěřitelné, že návštěvník této firmy má pocit, že slovo kouřit je tu vnímáno skoro jako sprosté slovo. A stojí za tím právě „unsmoke“.

U ČISTÉ VODY

Na břehu jezera s průzračnou vodou ve švýcarském Neuchâtelu stojí moderní budova s názvem Cube. V ní sídlí jedno ze dvou výzkumných středisek společnosti Philip Morris. To druhé je v dalekém Singapuru. Přestože je to vědecké pracoviště tabákové firmy, nesmí se uvnitř kouřit, tabák se zde pouze „užívá“, a to díky takzvaným bezdýmým elektronickým zařízením, která tabák nespálují, ale zahřívají, takže se nikde neline cigaretový kouř.

Na vývoji těchto propriet pro uživatele tabákových výrobků pracuje přes čtyři sta vědců, inženýrů a dalších odborníků a do výzkumu společnost investovala od roku 2008 téměř 140 miliard korun. Výsledkem bádání jsou kromě jiného dvě platformy na zahřívání tabáku. Jednou z nich je IQOS, jehož nejnovější model firma uvedla loni na českých trzích, a druhou TEEPS, který se zatím testuje.

ŽÁDNÝ OHEŇ

Společnost věří, že se jí investice vrátí, přestože kuřáků ve světě ubývá. Jen v Česku za poslední dva roky típlo poslední cigaretu téměř půl milionu lidí. A i když firma v rámci své současné celosvětové kampaně doporučuje, aby lidé s kouřením vůbec nezačínali, anebo s ním skončili (redakce Deníku se k této výzvě připojuje), budoucnosti se nebojí. Pro dospělé kuřáky, kteří přestat kouřit nechťejí nebo nemohou, je tu právě tato alternativa.

Hned vedle výzkumného

TABÁK V MNOHA PODOBÁCH. Biotechnolog Johannes Pijnenburg představuje proces, kterým se z rostlin tabáku (nejčastěji pocházejícího z Brazílie) vyrábí hmota používaná v bezdýmých zařízeních IQOS. Vědecké týmy ze švýcarského Neuchâtelu mají na svém kontě asi čtyři tisíce patentů. Foto: Deník/Vilém Janouš

JAKO LINO. Kotouč tabákové hmoty používaný v náplních pro zařízení IQOS vyráběný v italské Boloni. Foto: PMI

BEZ ELEKTRINY ANI ŠLUKU. „Střeva“ nejnovějšího modelu bezdýmého zařízení IQOS. Foto: Deník/Vilém Janouš

CUBE. Vědecké středisko společnosti Philip Morris International ve švýcarském Neuchâtelu. Foto: PMI

centra Cube stojí ultramoderní továrna plná automatických linek a robotů, kde se vyrábějí tabákové náplně do zařízení IQOS zvané HEETS. Na první pohled připomínají klasickou cigaretu, ale jsou menší a uvnitř není řezaný tabák, ale poskládané a slišované proužky vyrobené ze směsi tabáků pocházejících hlavně z brazilských plantáží.

Do těchto náplní se pak snadněji zasune tepelné tělísko zařízení IQOS a místo hoření se tabáková hmota zahřívá na přibližně 300 stupňů Celsia. Uživatel tak do sebe nenasává přes šest tisíc různých látek, z nichž mnohé mají velmi neblahý vliv na lidské zdraví. Při zahřívání se uvolňuje pouze aerosol, aroma a návykový nikotin. Výrobce tvrdí, že se tímto procesem eliminuje více než 90 procent škodlivin ve srovnání s kouřem z klasické cigarety.

ODLOŽIT CIGARETU

Právě v těchto nových technologiích vidí firma svoji budoucnost. Snaží se proto stávající kuřáky přimět, aby z obyčejných cigaret přešli na bezdýmou alternativu, když už nedokáží s kouřením přestat. Aby už nekouřili cigarety, aby užíváním tabákových výrobků vykonávali už zmíněné „unsmoke“. Podle firmy na bezdýmou zařízení přešlo ve světě už 7,3 milionu uživatelů.

Philip Morris International není jediná společnost, která taková zařízení na principu zahřívání tabáku vyvíjí a vyrábí. Společnost British American Tobacco prodává přístroj se značkou Glo a Japan Tobacco International má svůj Ploom Tech.

OSTRAŽITÍ LÉKAŘI

I když lékaři souhlasí, že používání těchto alternativních tabákových výrobků poškozuje zdraví méně než kouření klasických cigaret, jsou stále v jejich hodnocení opatrní. Rozhodně doporučují nekouřit vůbec. Profesorka Eva Králíková z Centra pro závislé na tabáku je ovšem ostražitá. Podle ní mají lidé, kteří přešli na IQOS, větší problém přestat, než když se před tím snažili zbavit cigaret.

Odezvu na své heslo „unsmoke“ měla společnost Philip Morris International i na slovníku Urban Dictionary, o kterém jsme se zmínili hned v úvodu. Jeden z uživatelů pozměnil firmě, jejíž produkty prý ročně zabijí sedm milionů lidí, výklad významu slova na toto znění: „Jestliže nevyrábíš cigarety, nezačíněj. Jestliže cigarety vyrábíš, přestaň. Jestliže nemůžeš přestat, změň to. Unsmoke.“

Jak přestat kouřit

Zkoušeli jste „tipnout“ poslední cigaretu, ale pokaždé neúspěšně? Experti z Kliniky adiktologie nabízejí novinku – online aplikaci, díky které budete mít až šestkrát vyšší šanci přestat kouřit. Zapojte se do jejich studie a začněte odvykat s online aplikací na následujícím odkazu: www.bit.ly/studiekoureni

Tabák v Česku

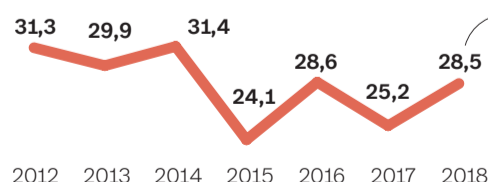
POČET KUŘÁKŮ VE SVĚTĚ

1,1 miliardy
(2018)

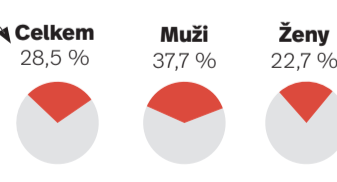
POČET KUŘÁKŮ V ČR

2 miliony
(2017)

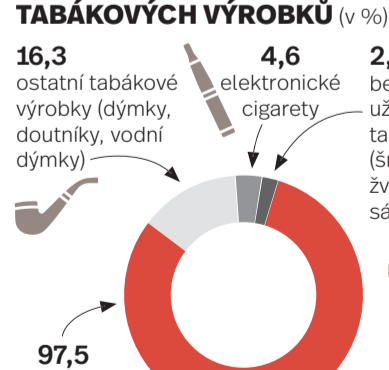
VÝVOJ PODÍLU KUŘÁKŮ V ČR

PODÍL KUŘÁKŮ V ČESKU

TYPY UŽÍVÁNÍ TABÁKOVÝCH VÝROBKŮ (v %)

SPOTŘEBA CIGARET NA JEDNOHO OBYVATELE V ČR ZA ROK (počet kusů)

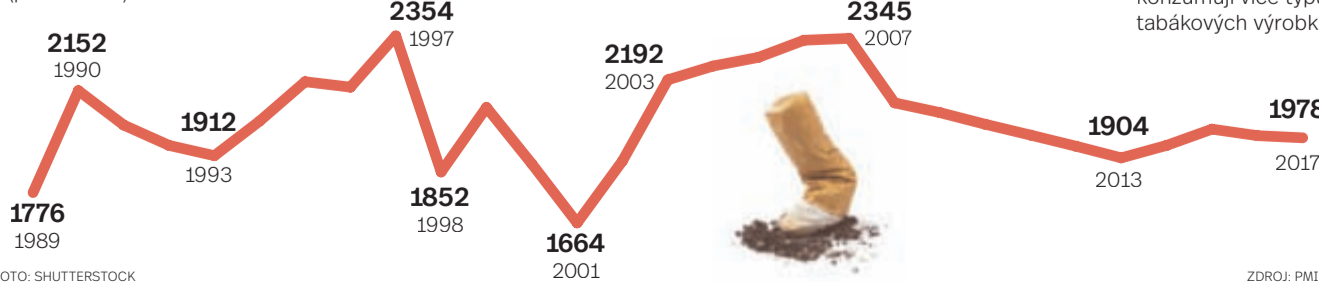

FOTO: SHUTTERSTOCK

ZDROJ: PMI, ČSÚ, SZÚ